Vlaams Parlement

stuk **19-A** (2010-2011) – Nr. 2-G
ingediend op 1 juni 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts
en de heren Lode Ceyssens en Wilfried Vandaele
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

verzendcode: BEG

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

19-A (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2-A t.e.m. 2-K: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
12 (2010-2011) – Nr. 1: Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
17 (2010-2011) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma
18 (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
20 (2010-2011) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

I. Deel Leefmilieu en Natuur 4
1. Toelichting 4
1.1. Algemene toelichting begrotingscontrole 2011 4
1.2. Conclusie 8
2. Bespreking 9
3. Indicatieve stemming 12
II. Deel Ruimtelijke Ordening 12
1. Toelichting 12
2. Bespreking 13
3. Indicatieve stemming 14
III. Deel Onroerend Erfgoed 14
1. Toelichting 14
2. Bespreking 18
3. Indicatieve stemming 21
Gebruikte afkortingen 22
Bijlage 23

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak de aanpassing van de begroting 2011 op 17, 18, 24 en 25 mei 2011.

Mevrouw Tinne Rombouts brengt verslag uit over de bevoegdheid Leefmilieu en Natuur, de heer Lode Ceyssens over de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening en de heer Wilfried Vandaele over de bevoegdheid Onroerend Erfgoed.

De aanpassing van de begroting werd samen geagendeerd met het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2011. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1111/ 7.

I. DEEL LEEFMILIEU EN NATUUR

Het deel Leefmilieu en Natuur van de begrotingsaanpassing werd op 17 mei 2011 besproken in de commissie.

1. Toelichting

Mevrouw *Joke Schauvliege*, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, herinnert eraan dat de begrotingscontrole in de eerste plaats tot doel heeft de parameters en betalingskalenders die werden geraamd bij de opmaak van de begroting 2011 te herzien. De ontvangsten worden hoofdzakelijk aangepast aan de gewijzigde economische vooruitzichten en de evolutie van de gewestelijke belastingen. Langs de uitgavenzijde worden de kredieten verhoogd, onder meer rekening houdend met gewijzigde indexcijfers en de gewijzigde betalingskalenders voor gesplitste kredieten.

Rekening houdend met de herzieningen van de ontvangsten en uitgaven in de technische fase van de begrotingscontrole 2011 was er ruimte om in bijkomende middelen te voorzien voor de verschillende beleidsdomeinen. De extra middelen voor Leefmilieu en Natuur – namelijk 2.290.000 euro en nog eens 14.500.000 euro aan vastleggingskredieten via een provisie – worden hierna bij de bespreking van de kredieten per programma toegelicht. De middelen van de provisie zal de minister in het najaar verdelen voor waterbeheersing, investeringen in rioleringen, erosiebestrijding en bodemsanering.

Als inleiding bij de bespreking van de begrotingcontrole 2011 zal de minister zich verder beperken tot de belangrijkste wijzigingen. De minister geeft eerst een toelichting bij de wijziging van de ontvangsten. Daarna licht ze de belangrijkste wijzigingen in het uitgavendecreet per programma toe. Daarna volgt een toelichting over de belangrijkste wijzigingen van de kredieten van het MINAfonds.

1.1. Algemene toelichting begrotingscontrole 2011

1.1.1. Ontvangsten algemene middelenbegroting (LNE exclusief Energie)

Begrotingscontrole 2011 (in KEUR)	Krediet IB 2011	Krediet eerste BC 2011
Algemene ontvangsten LNE	182.493	182.814
Toegewezen ontvangsten LNE	8.342	8.286

De beperkte toename van de algemene ontvangsten is hoofdzakelijk het gevolg van een eenmalige terugbetaling door de federale overheid van 321.000 euro in verband met het voorzitterschap van België van de Europese Unie.

Wat betreft de toegewezen ontvangsten werd bij begrotingsopmaak een nieuw begrotingsfonds opgericht. Via dit fonds dient het eigen vermogen van INBO de binnen INBO ingezette middelen terug te betalen. Voor 2011 worden de ontvangsten geraamd op 66.000 euro. De inkomsten uit visserijverloven worden 122.000 euro lager ingeschat.

1.1.2. Algemene uitgavenbegroting

Programma LA – Apparaatkredieten (voor alle basisallocaties binnen het beleidsdomein LNE – dus inclusief het Vlaams Energieagentschap):

Begrotingscontrole 2011 (in KEUR)	Krediet IB 2011	Krediet eerste BC 2011
Beleidskredieten programma LA	93.009	95.524
Betalingskredieten programma LA	93.541	96.261

Het grootste deel van de stijging van de apparaatkredieten met ongeveer 2,5 miljoen euro is te wijten aan de bijkomende indexatie ten gevolge de herziening van de indexsprong (1.560.000 euro). Naast een aantal interne verdelingen wordt er binnen het beleidsveld Leefmilieu en Natuur door het Departement LNE in totaal 485.000 euro vanuit programma LC overgeheveld ter versterking van de projectgebonden informaticakredieten.

Programma LB – Provisies

Begrotingscontrole 2011 (in KEUR)	Krediet IB 2011	Krediet eerste BC 2011
Beleidskredieten programma LB	NVT	NVT
Betalingskredieten programma LB	1.312	1.312

Net zoals bij de begrotingsopmaak 2011 wordt in een provisie van 1.312.000 euro voorzien voor het opvangen van eventuele tekorten in 2011 op het vlak van de ordonnanceringskredieten.

Programma LC – Algemeen (inclusief de dotatie aan de Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt)

Begrotingscontrole 2011 (in KEUR)	Krediet IB 2011	Krediet eerste BC 2011
Beleidskredieten programma LC	680.261	682.250
Betalingskredieten programma LC	485.299	505.035

De stijging op dit krediet met ongeveer 2 miljoen euro is deels te verantwoorden door de automatische indexatie van de LNE-dotaties (1.041.000 euro), deels door de toekenning van meerkosten ten gevolge de generiek verhoogde bijdrage aan de pool van de parastatalen (992.000 euro).

Nieuw is dat er 430.000 euro overgeheveld wordt van het Agentschap Zorg en Gezondheid naar de dotatie aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor het uitvoeren van analyses in het kader van het toezichtsprogramma Zwemwater. Er zijn ook enkele kleinere interne herverdelingen.

De werkings- en investeringsdotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij wordt verhoogd via compensatie zodat het e-loket vlugger operationeel wordt (plus 300.000 euro).

Via de voormelde provisieverdeling zal er bijkomend in 2011 nog in 640.000 euro voorzien worden voor de subsidiëring van gemeentelijke erosiebestrijdingsmaatregelen.

Vanuit het oogpunt van verhoogde efficiëntie wordt via deze begrotingscontrole de dotatie aan VMM voor de uitbouw van meetnetten samengevoegd met de algemene investeringsdotatie aan de VMM. Dit betreft een interne overheveling van een budget van bijna 3 miljoen euro.

Verder wordt de grote stijging aan betalingskredieten op dit programma LC veroorzaakt door de stijging van de dotatie aan het MINAfonds (plus 19.229.000 euro). De wijzigingen binnen het MINAfonds worden verder besproken onder punt 1.1.3.

Programma LD – Natuur, Bos en Groen

Begrotingscontrole 2011 (in KEUR)	Krediet IB 2011	Krediet eerste BC 2011
Beleidskredieten programma LD	18.852	18.649
Betalingskredieten programma LD	19.000	19.052

Naast een aantal kleinere interne herverdelingen zijn de belangrijkste wijzigingen binnen dit programma, het optrekken van de Lottosubsidies tot op het basisniveau van 100 percent en de vermindering van de uitgaven binnen het Visserijfonds naar aanleiding van de verminderde inkomsten.

1.1.3. Algemene toelichting MINAfonds - BC 2011

Ontvangsten (belangrijke wijzigingen)

De ontvangstenzijde van de begroting van het MINAfonds bestaat uit drie grote onderdelen, namelijk het reëel overdragen saldo uit 2010, de eigen inkomsten en de dotatie vanuit de algemene uitgavenbegroting.

Het overgedragen saldo wordt afgestemd op het reëel overdragen saldo van eind 2010.

Wat betreft de eigen ontvangsten is er sprake van een lichte toename met ongeveer 2,5 miljoen euro. Deze toename is in hoofdzaak het gevolg van de verhoogde inschatting van de betalingsbereidheid voor de oppervlaktewaterheffing, van de versnelling van de facturatie en in mindere mate ook van het doorwerken van de doorgevoerde indexeringen op de ontvangsten uit de grondwaterheffing.

Verder moet worden aangestipt dat ook de raming van de boete-inkomsten uit de toepassing van het Milieuhandhavingsdecreet van 50.000 euro naar 250.000 euro wordt verhoogd.

De MINAdotatie vanuit de algemene uitgavenbegroting stijgt met 19 miljoen euro tot 286 miljoen euro. De dotatie vormt de sluitpost van de inkomstenzijde van het MINAfonds aangezien ze bestaat uit het verschil tussen het totaal aan betalingskredieten ingeschreven op het MINAfonds en de totale eigen ontvangsten van het fonds (inclusief overgedragen saldo). De verhoogde dotatie is in hoofdzaak het gevolg van de bijkomende betaalkredieten die op het MINAfonds worden ingeschreven op basis van de ingediende betaalkalenders.

Uitgaven (belangrijke wijzigingen)

De minister somt de extra betaalkredieten op die worden toegekend naar aanleiding van de herziening van de gerapporteerde betaalkalenders. In totaal wordt er via deze begrotingscontrole in ongeveer 20 miljoen euro aan bijkomende betaalkredieten voorzien binnen het beleidsveld Leefmilieu en Natuur.

Binnen het MINAfonds worden onder meer volgende bijkomende (niet gecompenseerde) betaalkredieten ingeschreven:

– 2.850.000 euro voor bodemsaneringen;

– 3.000.000 euro voor de ondersteuning van het gemeentelijk afvalbeleid;

– 1.680.000 euro voor waterbeheersing binnen VMM;

– 6.800.000 euro voor de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen;

– 200.000 euro voor de beheersovereenkomsten met landbouwers;

– 1.967.000 euro voor de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten;

– 1.200.000 euro voor de subsidies aan samenwerkingsverbanden actief in de open ruimte;

– 344.000 euro voor subsidies aan bosgroepen en wildbeheerseenheden;

– 1.910.000 euro voor de verwervingssubsidies aan natuurverenigingen;

– 900.000 euro voor de verwerving van kustduinen.

Naast de betaalkredieten worden eveneens de beleidskredieten van het MINAfonds gewijzigd. De minister licht de belangrijkste wijzigingen per entiteit toe.

Partim OVAM

De middelen voor Rendac worden aangepast rekening houdend met de eenmalige terugstorting aan het MINAfonds van 273.000 euro aan onterecht ingehouden btw-gelden.

Van de investeringssubsidies ter uitvoering van de convenant met Umicore wordt 550.000 euro verschoven naar de middelen voor bodemsanering. Van de beschikbare bijkomende beleidsruimte wordt er verder bijkomend 290.000 euro toegekend aan bodemsaneringen. Ook via de voormelde provisieverdeling zal er in 2011 nogmaals 1.360.000 euro bijkomend ingezet worden op de werking van het Bodembeschermingsfonds.

Partim VMM

Het beschikbare krediet voor de subsidies voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties blijft bij begrotingscontrole 2011 behouden op 107.137.000 euro.

Via de voormelde provisieverdeling zal er in 2011 bijkomend in ongeveer 12,5 miljoen euro vastleggingskrediet worden voorzien voor de aanpak van de Vlaamse waterproblematiek: 3.395.000 euro wordt hierbij ingezet voor slibruimingen, 6.105.000 euro voor investeringen in waterbeheersingsmaatregelen en 3.000.000 euro voor bijkomende subsidiëring van gemeentelijke rioleringsprojecten.

Verder wordt er 285.000 euro overgeheveld van de dotatie voor de uitbouw van grijswatercircuits naar de nieuwe dotatie aan VLM voor onderzoeksuitgaven met betrekking tot het Mestactieplan.

Partim VLM

De minister gaat enkel in op de begrotingsartikels die onder het beheer van het beleidsveld Leefmilieu en Natuur vallen en dus niet op de interne verdelingen die binnen de bevoegdheid Plattelandsbeleid worden doorgevoerd.

In 2011 worden de bestaande contracten voor de beheersovereenkomsten met landbouwers hernieuwd. Hiervoor wordt het initieel ingeschreven bijkomend vastleggingskrediet van bijna 30 miljoen euro behouden.

In het kader van de uitwerking van de nodige flankerende maatregelen voor het Mestactieplan wordt een nieuw artikel gecreëerd voor het ondersteunen van onderzoek door Vlaamse praktijkcentra, watergroeperingen en soortgelijke actoren actief op het terrein. Hiervoor wordt 2,5 miljoen euro aan beleids- en betaalkredieten ingeschreven. Vanuit dezelfde beleidskeuze wordt er ook een nieuw dotatieartikel voor VLM gecreëerd, bestemd voor het financieren van onderzoeken in het kader van het MAP. Hiervoor wordt

er in 1 miljoen euro vastleggingskrediet voorzien, waarvan 285.000 euro wordt gecompenseerd op de VMM-dotatie voor grijswatercircuits.

Partim Departement LNE

Via interne compensatie wordt eenmalig in 200.000 euro vastleggings- en ordonnanceringskrediet voorzien voor Tandem/Steunpunt Lokale Agenda. Verder werd 100.000 euro vrijgemaakt voor nieuwe projecten met de milieu- en natuurverenigingen.

De werkingstoelage aan de openbare waterdistributienetwerken wordt vastgelegd op 162.479.000 euro, wat ongeveer 3 miljoen euro minder is dan bij begrotingsopmaak 2011.

Verder wordt er tijdelijk 900.000 euro overgeheveld naar het aankoopartikel van ANB, en dit ter cofinanciering van de bijdrage van Leefmilieu en Natuur aan de aanleg van een nieuw ecoduct Kempengrens.

Partim Agentschap voor Natuur en Bos

De wijzigingen in dit programma zijn hoofdzakelijk een gevolg van een aantal kleinere interne herverdelingen binnen ANB, deels in het kader van het doorvoeren van een aantal ESR-matige correcties.

Zoals eerder vermeld, worden de aankoopkredieten vermeerderd met 900.000 euro in het kader van de cofinanciering van het project Ecoduct Kempengrens. De aankoopkredieten worden verder vermeerderd met middelen vanuit de dotatie van ANB aan VLM voor de werking van de Grondenbank. Voor de VLM kunnen middelen uit het saldo van de Grondenbank worden gehaald zodat de dotatie aan de VLM vanuit ANB kan worden verminderd. In totaal stijgt het krediet voor de aankoop van natuurgebieden door ANB met 4.659.000 euro.

1.2. Conclusie

In de tabel wordt een vergelijking gemaakt tussen de beleidskredieten (inclusief machtiging aan het MINAfonds en variabele kredieten en exclusief de beleidsruimte die de verschillende entiteiten hebben uit eigen inkomsten) bij de begrotingsopmaak 2011 en de beleidskredieten bij de begrotingscontrole 2011. De middelen ingeschreven op de provisie CB0 CB008 0100 voor het beleidsveld zijn eveneens in de cijfers opgenomen.

Tabel: beleidskredieten (inclusief machtiging MINAfonds en variabele kredieten) in KEUR

Programma	IB 2011	BC 2011
LA	93.009	95.524
LB	0	0
LC	680.261	682.250
LD	18.852	18.649
Totaal Programma	792.122	796.423
Provisie	0	14.500
Totaal	792.122	810.923

De beleidskredieten voor het beleidsveld Leefmilieu en Natuur stijgen bij begrotingscontrole ten opzichte van initiële begroting 2011 met bijna 2,4 percent, of bijna 19 miljoen euro.

De stijging kan volgens de minister, naast de indexatie, voornamelijk worden verklaard door enerzijds de extra beleidsruimte die wordt toegewezen aan de flankerende maatregelen voor het MAP en anderzijds door de bijkomende provisiebudgetten die in 2011 zullen worden toegewezen aan operationeel waterbeheer in de brede zin en aan bodemsanering.

2. Bespreking

Algemene opmerkingen

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt vast dat de begrotingscontrole enkele belangrijke bijsturingen inhoudt. Het lid is tevreden dat de minister daarbij rekening houdt met de behoeften op het terrein. Het is positief dat er bijkomende middelen voor slibruiming worden uitgetrokken. Het is één van de belangrijke elementen in het beleid van waterbeheer.

Het lid feliciteert voorts de minister met de recente goedkeuring van de derogatie-aanvraag voor Vlaamse landbouwers. De flankerende maatregelen van het gewijzigde Mestdecreet zijn belangrijk voor de landbouwers en in de begrotingscontrole wordt daarmee rekening gehouden. Flankerende maatregelen zijn belangrijk om samen met sector naar een verbeterde waterkwaliteit te streven.

Ook de heer *Bart Martens* meent dat de begrotingsaanpassing tegemoet komt aan een aantal legitieme vragen, die ook in de commissie zijn gesteld, zoals de flankerende maatregelen voor het mestbeleid, de bijkomende steun voor de watergroepen en voor de beheersing van de wateroverlast.

MINAfonds

Mevrouw *Gwenny De Vroe* merkt op dat het saldo van het MINAfonds tot 2009 steeds een dalende trend vertoonde. De jongste jaren is er telkens een stijging, die niet enkel kan worden verklaard door het aantreden van een nieuwe regering. De stijgende trend lijkt structureel te worden, wat erop wijst dat het voorgenomen beleid niet goed wordt uitgevoerd. Wat is de mening van de minister daarover en hoe ziet zij dit verder evolueren?

Minister *Joke Schauvliege* bevestigt dat aanzienlijke middelen worden overgedragen maar wijst op het feit dat het moeilijk is om de inkomsten en uitgaven van het MINAfonds perfect op elkaar af te stemmen. Het is logisch dat de investeringen die door het fonds gebeuren in de tijd worden gespreid. Het is in die zin positief dat de mogelijkheid bestaat om kredieten pas in het volgende begrotingsjaar aan te wenden. De minister laat voorts opmerken dat bij de begrotingscontrole in 2010 enkele projecten werden geblokkeerd.

Waterbeheer

De heer *Hermes Sanctorum* verwijst naar het artikel met de investeringsbijdrage aan de VMM voor het operationeel beheer van watersystemen (LB0 LC152 6141). Er zijn nog geen vastleggingskredieten bijgekomen, maar de minister wil later via een provisieverdelingsbesluit de middelen toewijzen. De minister heeft al wel toegelicht hoe ze de bijkomende middelen wil verdelen. Het valt op dat veel middelen, meer dan 3 miljoen euro, naar slibruiming zullen gaan. De heer Sanctorum verwijst naar de hoorzittingen in de verenigde commissies van Leefmilieu en Openbare Werken over waterbeheer en wateroverlast (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1120/1) en meent dat het belang van de slibruiming daarin sterk werd genuanceerd. Er is ook nog 6 miljoen euro voor beheer van watersystemen, maar daar blijft de minister vaag over. Wat zal de focus zijn bij het toewijzen van deze middelen?

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst op haar beurt naar de hoorzittingen van de verenigde commissies en naar eerdere parlementaire debatten over slibruiming. Het is volgens me-

vrouw Rombouts terecht dat er bijkomende middelen voor worden uitgetrokken. Slibruiming is niet het enige, maar wel één van de belangrijke elementen in het beleid van waterbeheer.

Minister *Joke Schauvliege* verwijst naar haar toelichting. Een bedrag van 3.395.000 euro wordt in 2011 ingezet voor slibruimingen. Het bedrag van 6.105.000 euro voor investeringen in waterbeheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld wachtbekkens, zal worden aangewend om het meerjarenprogramma van de VMM voor dergelijke werken uit te voeren.

De heer *Hermes Sanctorum* is tevreden dat de minister extra middelen heeft kunnen vrijmaken voor waterbeheer. Het lid betreurt echter dat een groot deel van het bedrag wordt geïnvesteerd in slibruiming, een dure 'end-of-pipe'-oplossing. Voor preventieve erosiebestrijdingsmaatregelen wordt daarentegen maar 640.000 euro ingeschreven, terwijl men het omgekeerde zou mogen verwachten.

De *minister* repliceert dat na de winteroverstromingen van 2010 een inhaalbeweging inzake slibruiming echt noodzakelijk is. De overstromingen zorgden voor de extra aanvoer van slib in de rivieren. De erosiebestrijding blijft een speerpunt in het beleid van de minister. Er zijn erosiecoördinatoren aangeduid, er worden middelen aan de gemeenten toegekend en er is een opvolging via de beheersovereenkomsten met landbouwers.

Analyse en staalnames

De heer *Hermes Sanctorum* informeert naar de oorzaak van de daling van de kredieten voor de algemene werkingskosten voor overeenkomsten met erkende laboratoria voor analyse van afvalwater, grondwater, afvalstoffen, meststoffen en lucht (LB0 LC120 12 11). Er zijn wel verschuivingen in andere basisallocaties, maar wat verklaart de daling met 275.000 euro?

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat de in 2010 uitgetrokken middelen niet volledig werden aangewend. Het nu ingeschreven bedrag volstaat voor het voortzetten van de overeenkomsten.

Roetfilters

Op het artikel in de MINAfondsbegroting voor het Hermesfonds, dat instaat voor de subsidiëring van roetfilters (LBC LC052 6141), wordt volgens de heer *Hermes Sanctorum* 250.000 euro minder ingeschreven. Betekent dit dat de minister de campagne voor roetfilters opgeeft?

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat de idee van betoelaging van roetfilters niet wordt opgegeven.

Dierlijk afval

De heer *Hermes Sanctorum* informeert naar artikel LBC LC012 3121 in de MINAfondsbegroting betreffende de exploitatiesubsidies voor overheidsbedrijven en de uitzonderingsregeling voor dierlijk afval, dierenmeel en slachtafval. De Vlaamse overheid financiert nog een belangrijk deel van de ophaling daarvan. Om welke reden worden plots bijkomende middelen ingeschreven?

Namens de *minister* wordt geantwoord dat er een discussie werd gevoerd met de btw-administratie over het toepasbaar zijn van btw op de bedoelde subsidiestromen. Rendac heeft btw betaald, maar heeft nu gelijk gekregen in het dispuut. Er vloeien dus middelen terug van de federale overheid, via Rendac, naar de algemene middelen. Bij het jaarlijkse begrotingsonderzoek was ook gebleken dat er extra middelen nodig waren voor deze

exploitatiesubsidies. Het bijkomende krediet blijft ongeveer beperkt tot de hoogte van de bedragen die worden gerecupereerd.

Grijs water

De heer *Hermes Sanctorum* verwijst naar de bijkomende kredieten voor het MAP-onderzoek. De middelen daartoe worden gehaald uit de post LBC LC053 6141 bestemd voor VMM-subsidies voor de uitbouw van grijswatercircuits. Het is voor de heer Sanctorum onduidelijk waarom de kredieten in dit artikel op nul worden gezet. Kan de minister dit verduidelijken?

De *minister* verwijst naar haar antwoord op een eerdere vraag om uitleg over grijs water (*Hand.* Vl. Parl. 2010-11, nr. C207). Omdat er geen goedgekeurd subsidiedossier is, mag het krediet voor 2011 worden geschrapt.

Personeelskosten

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vindt de stijging van de personeelskosten opvallend. Is de stijging een gevolg van de verhoging van de lonen of wordt er extra personeel aangeworven?

De *minister* stelt dat de verhoging van de personeelskosten te verklaren is door indexatie van de kredieten en door een stijging van de provisies voor pensioenen. Het gaat niet om extra personeel, integendeel, in vele gevallen wordt niet eens in vervanging van vertrekkend personeel voorzien.

Aankoop en beheer van terreinen

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt vast dat in basisallocatie LBC LD021 5210 betreffende de bijdragen aan natuurverenigingen voor de verwerving van terreinen extra ordonnanceringskredieten worden ingeschreven om in het verleden gedane vastleggingen te betalen. Op artikel LD0 LD312 5210 worden de investeringsbijdragen voor aankoop en beheer en inrichting van natuurgebieden fors verhoogd. De toelichting vermeldt dat de Lottosubsidies worden opgetrokken tot op het basisniveau van 100 percent. Hoe gebeurt de afweging voor deze investeringen? Gaat het om aankopen waarvan de noodzaak al is aangetoond?

Namens de *minister* wordt verduidelijkt dat bij de begrotingsopmaak 2011 niet alle Lottomiddelen werden verdeeld. Bij deze begrotingscontrole worden ze nu verder verdeeld. De extra middelen voor het artikel LD0 LD312 5210 waren dus al min of meer toegezegd.

Brownfields

Het heer *Bart Martens* verwijst naar een debat dat, in een organisatie van Voka, samen met leden van de commissie Economie werd gehouden over de visienota over het Brownfielddecreet. De sector vraagt naar de invulling en concretisering van de cofinancieringsregeling die in het Bodemdecreet mogelijk wordt gemaakt. De sector ziet daarin een mogelijkheid om brownfieldprojecten die niet echt economisch rendabel zijn te deblokkeren. Die mogelijkheid wordt nog niet benut wegens een gebrek aan middelen. Nu worden wel extra kredieten voor bodemsanering ingeschreven. Is het de bedoeling om nu of in de toekomst de cofinanciering verder uit te werken?

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat nu eenmalig vanuit de provisie 1,36 miljoen euro extra wordt uitgetrokken voor bodemsanering. De cofinanciering waarnaar de heer Martens verwijst, vraagt een structurele oplossing die in de toekomst nog moeten worden gevonden.

3. Indicatieve stemming

Het deel Leefmilieu en Natuur van de begrotingsaanpassing 2011 wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 4.

II. DEEL RUIMTELIJKE ORDENING

Het deel Ruimtelijke Ordening van de begrotingsaanpassing werd op 18 mei 2011 besproken in de commissie.

1. Toelichting

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, licht enkel de belangrijkste wijzigingen voor het beleidsveld Ruimtelijke Ordening ten aanzien van de begrotingsopmaak toe.

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

De minister verwijst naar zijn beleidsbrief Ruimtelijke Ordening 2010-2011 en zijn beleidsnota voor de periode 2009-2014 waarin staat dat tegen het einde van de huidige legislatuur er een vernieuwd ruimtelijk beleidsplan moet zijn vastgesteld. Via een participatief proces moet de opmaak van een groenboek en een witboek leiden tot het opstellen van een nieuw Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het totale budget wordt nu geraamd op 950.000 euro. Het proces om te komen tot een groenboek is al volop aan de gang.

Binnen de bestaande basisallocaties worden de vastleggingskredieten van NC0 ND003 voor de werkingskosten voor het project langetermijnvisie RSV 2010-2050 met 150.000 euro verhoogd. Deze middelen moeten dienen om de onderzoeken ter voorbereiding van het groenboek BRV te financieren. In die optiek worden ook de kredieten voor communicatie NC0 ND004 met het opschrift 'algemene werkingskosten – communicatie' met 55.000 euro verhoogd. Deze verhogingen worden gecompenseerd door een betere inschatting te maken van de werkingskosten verbonden aan de goedkeuringsprocedure van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (NC0 ND007) en op de basisallocatie voor strategische projecten in uitvoering van het RSV – luik verwerving (NC0 ND020).

Versnelling investeringsprojecten en interne staatshervorming

Er wordt in een bijkomend beleidskrediet van 1,4 miljoen euro voorzien. Die verhoging kadert eveneens in de doelstellingen uit de beleidsnota gericht op de versnelling van investeringsprojecten en de opties van de interne staatshervorming. Het beleid wordt gefocust op de ondersteuning van de gemeenten en het verbreden van de beleidsmonitoring.

Daarvoor worden drie nieuwe basisallocaties ingevoerd:

– op de nieuwe basisallocatie NC0 ND022 voor werkingskosten met betrekking tot de monitoring en beleidsevaluatie in het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening wordt 200.000 euro ingeschreven. De opzet is om de verschillende informatiesystemen die bij de verschillende partners al bestaan met elkaar te verbinden. Deze partners kunnen het systeem voeden en de data kunnen voor beleidsmonitoring en beleidsevaluatie worden gebruikt;

– op de basisallocatie NC0 ND021 voor pilootprojecten in het kader van interne staatshervorming en versterking van de lokale handhaving wordt in 500.000 euro voorzien om de bestuurlijke capaciteit op het vlak van ruimtelijke ordening in de lokale besturen te verhogen. Dit kan volgens de minister door het opzetten van pilootprojecten en het verbeteren van de samenwerking tussen de lokale besturen;

– op nieuwe basisallocatie NC0 ND024 wordt 700.000 euro uitgetrokken voor de verdere uitbouw van het project digitale bouwaanvraag en het plannenportaal.

Handhaving

Wat betreft de DAB Herstelfonds wil de minister nog vermelden dat de rubriek voor uitgaven in het kader van het handhavingsplan met 425.000 euro wordt verhoogd. Deze middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van een monitoringtool en voor het uitvoeren van studies over onder meer de administratieve handhaving, zoals in het handhavingsplan bepaald.

2. Bespreking

De heer *Lode Ceyssens* herinnert eraan dat de rijkdom van de ruimtelijke ordening het aantal hectare betreft dat Vlaanderen groot is en niet de budgetten die in de begroting van de Vlaamse overheid worden ingeschreven.

De fractie van het lid beoordeelt het positief dat bijkomende middelen worden uitgetrokken voor het project digitale bouwaanvraag. De heer Ceyssens vraagt het project van nabij op te volgen. In het verleden is het enigszins misgelopen wat de projectleiding betreft en het lid hoopt dat de digitale bouwaanvraag nu snel kan worden gerealiseerd.

De minister trekt ook meer middelen uit voor de begrotingsposten gerelateerd aan de opmaak van het BRV. In het schema voor de voorbereiding ervan was ook de verdere afbakening van de buitengebieden opgenomen. De heer Ceyssens had verwacht dat extra middelen zouden worden ingezet om de afbakening van deze buitengebieden te versnellen. Volgens de toelichting van de minister worden de middelen echter ingeschreven voor de eigenlijke ontwikkeling van het BRV. Het lid benadrukt dat de afbakening van het buitengebied, overeenkomstig het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, voor CD&V een vereiste is vooraleer verder kan worden gepraat.

In verband met het BRV wordt nu een lentecampagne georganiseerd waarbij de burger online wordt bevraagd. De heer Ceyssens vraagt zich af of de ruimtelijke ordening in de bevraging niet simpeler wordt voorgesteld dan ze in werkelijkheid is. Zoals de minister zelf al heeft aangehaald, is ruimtelijke ordening in essentie het correct proberen in te vullen van ruimtevragen die veel groter zijn dan de beschikbare ruimte in Vlaanderen. Het is voor het lid niet duidelijk dat een enquête bij de burger met een aantal eenvoudige vragen een meerwaarde kan betekenen in het debat over ruimtelijke ordening. Er is het gevaar van inspraak zonder inzicht, die kan leiden tot uitspraak zonder uitzicht. De heer Ceyssens wil daar later op terug komen.

De heer Ceyssens verwijst ook naar de extra 500.000 euro waarin wordt voorzien voor het handhavingsbeleid van de lokale besturen. Het lid heeft nog concrete vragen aangaande de inzet van deze middelen, maar zal later een vraag om uitleg over het lokale handhavingsbeleid indienen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* zegt uit te kijken naar het realiseren van de digitale bouwaanvraag. Er loopt nu een proefproject in Antwerpen en het lid hoopt dat de digitalisering operationeel is in 2012. Ook de injectie van extra middelen voor lokale handhaving kan het lid alleen maar toejuichen.

Mevrouw Van Volcem heeft wel opmerkingen bij de nieuwe allocatie en de nieuwe werkingskosten met betrekking tot de monitoring en beleidsevaluatie in het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening. Er is een evaluatiestudie gebeurd met als doel de effectiviteit van de uitvoering van het RSV na te gaan. Het lid verwijst naar het voorstel van resolutie dat ze daarover heeft ingediend (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 922/1). De aanbevelingen van deze studie moeten zeker worden meegenomen in de verdere beleidsevaluatie.

Mevrouw Van Volcem stelt verder vast dat ook leden van de meerderheid twijfels hebben over de communicatiecampagne inzake ruimtelijke ordening en het BRV. Ruimtelijke Ordening is een moeilijke materie die weinig burgers kan boeien maar die wel iedereen raakt, want elke activiteit gebeurt in de ruimte. Een louter theoretische, stedenbouwkundige benadering van de ruimte in Vlaanderen zou kunnen botsen met de aanbeveling in de genoemde studie dat ruimtelijke ordening meer uitvoeringsgericht moet worden. De tijd dat boven de hoofden van de mensen kon worden beslist, is voorbij. Participatie kan zorgen voor een draagvlak voor de visie en de plannen die worden ontwikkeld. Indien er geen inspraak is, zal altijd wel iemand naar de Raad van State stappen om de uitvoeringsplannen aan te vechten. Het lid besluit dat de bevraging van de burger een gewaagd project is, maar ze kijkt uit naar de manier waarop de minister hierover zal communiceren.

Minister *Philippe Muyters* benadrukt dat de uitvoering van het RSV een prioriteit blijft. De afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur en de herbestemming van militaire domeinen maken daar deel van uit. De minister wil wel tegelijkertijd met de opmaak van het BRV starten, volgens de procedure die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd en die onder meer het opstellen van een groenboek en een witboek omvat. Voor dat laatste worden nu extra middelen ingeschreven.

Wat de bevraging van de burger betreft, stelt de minister dat het altijd zinvol en nuttig is de burgers bij het debat te betrekken. Zoals mevrouw Van Volcem stelde, heeft de ruimtelijke ordening een concreet raakpunt met de mensen. BRV maakt deel uit van het ruimere project Vlaanderen in Actie. Indien men een toekomstvisie wil ontwikkelen, tot 2020 en met een doorkijk naar 2050, moet men het debat met de burgers durven aangaan. De conclusies van het maatschappelijke debat zullen uiteraard niet louter door de bevraging worden bepaald. De bekommernissen van de burgers zijn één element dat in acht moet worden genomen bij het opstellen van een langetermijnvisie.

Wat betreft de uitvoering van het RSV verwijst de heer *Bart Martens*, commissievoorzitter, naar de met redenen omklede motie die naar aanleiding van de beleidsnota Ruimtelijke Ordening 2009-2014 werd aangenomen (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 198/6). Daarin werd gevraagd om het parlement tweemaal per jaar gedetailleerd te informeren over de voortgang die wordt gemaakt bij de uitvoering van het RSV en de lopende afbakeningsprocessen van onder meer de agrarische en natuurlijke structuur. De heer Martens wijst ook op de alarmerende berichten over de afname van het bosareaal in Vlaanderen, terwijl in het RSV net een toename ervan wordt vooropgesteld. De commissie zal binnenkort de stand van zaken van de afbakeningsprocessen bespreken.

3. Indicatieve stemming

Het deel Ruimtelijke Ordening van de begrotingsaanpassing 2011 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

III. DEEL ONROEREND ERFGOED

Het deel Onroerend Erfgoed van de begrotingsaanpassing werd op 25 mei 2011 besproken in de commissie.

1. Toelichting

De heer *Geert Bourgeois*, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, geeft toelichtingen bij de begrotingsaanpassing voor Onroerend Erfgoed.

Het begrotingsprogramma NF Onroerend Erfgoed van de algemene uitgavenbegroting valt deels onder de bevoegdheid van het departement RWO en deels onder het Agent-

schap Ruimte en Erfgoed. De minister zal zich beperken tot het duiden van de belangijkste beleidsmatige aanpassingen.

Wijzigingen aan de dotatie van de DAB VIOE

De dotatie aan de DAB Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed verhoogt met 85.000 euro (basisallocatie NC0 NF004 4130).

Dit is enerzijds het gevolg van de loonindexatie (plus 111.000 euro) en de structurele overheveling van middelen vanuit het beleidsdomein Werk omdat twee personeelsleden met een geco-statuut inmiddels statutair zijn geworden (plus 25.000 euro).

Omdat anderzijds de aanwerving van enkele tijdelijke contractuele personeelsleden voor het project inzake de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek van Tongeren wat vertraging heeft opgelopen, kon 51.000 euro herschikt worden, onder meer naar de onderhoudspremies voor private monumenten.

Subsidie aan de vzw Het Orgel in Vlaanderen

Al jaren geeft het Agentschap Ruimte en Erfgoed financiële ondersteuning aan de vzw Het Orgel in Vlaanderen voor hun jaarprojecten omtrent het Vlaamse orgelerfgoed en de orgelrestauratie. Tot op heden gebeurde dit vanuit de algemene werkingskosten van het agentschap voor sensibilisatie rond erfgoed en erfgoedzorg (basisallocatie ND0 NF100 1211). Voor de transparantie wordt deze ondersteuning nu afzonderlijk in de begroting ingeschreven onder de vorm van een subsidie op naam (basisallocatie ND0 NF136 3300). Het bijhorende bedrag van 15.000 euro wordt mee herschikt.

Structurele financiering van de Monumentenwacht Archeologie

De minister verwijst naar zijn beleidsbrief Onroerend Erfgoed 2010-2011 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 733/1, p.13). Daarin kondigde hij al aan dat het lopende proefproject 'Monumentenwacht Archeologie' structureel verankerd zou worden in Monumentenwacht Vlaanderen. De nodige middelen daarvoor – 50.000 euro – worden nu herschikt van de algemene werkingskosten van het agentschap (basisallocatie ND0 NF101 1211) naar het krediet bestemd voor de 'Monumentenwacht Vlaanderen' (basisallocatie ND0 NF107 3300).

Dit kadert volgens de minister in de implementatie van het in 2010 geratificeerde verdrag van Malta (Valetta) inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, dat inzet op de conservering en instandhouding van het archeologische erfgoed en dit bij voorkeur 'ter plekke' (in situ). Naar analogie met wat in het buitenland gebeurt, is het de bedoeling dat Monumentenwacht Archeologie eigenaars en beheerders ondersteunt bij het beheer en het bewaren van hun waardevol archeologisch erfgoed. Op die manier kan het behoud ervan op lange termijn worden verzekerd. Het feit dat deze opdracht structureel aan Monumentenwacht Vlaanderen wordt toevertrouwd, maakt het bovendien mogelijk dat Monumentenwacht in de toekomst ook meer en meer integrale erfgoedinspecties zal kunnen uitvoeren. De minister verwijst naar de informatie en dienstverlening die hierover reeds op de zeer heldere webstek van Monumentenwacht Vlaanderen – www.monumentenwacht.be – is terug te vinden.

Subsidie voor de restauratie van het Lam Gods-retabel te Gent

De minister verwijst naar een grondig internationaal onderzoek dat in 2010 werd uitgevoerd naar de staat van het Lam Gods-retabel van de gebroeders Van Eyck in de Sint-Baafskathedraal te Gent. Het onderzoek stond onder leiding van professor Anne van Grevenstein-Kruse (hoogleraar Praktijk van Conservering en Restauratie, Universiteit

van Amsterdam) en professor Ron Spronk (hoogleraar Kunstgeschiedenis aan Queen's University in Kingston, Ontario, Canada).

De onderzoekers stelden vast dat het retabel nog in relatief goede staat verkeert, op de 'nieuwe' kopie van de Rechtvaardigde Rechters na. In hun definitieve rapport van maart 2011 vroegen ze wel dat er zo snel mogelijk een verdere restauratie zou gebeuren. Dit om twee redenen: enerzijds omdat de verdonkerde vernislagen nu een volledig verkeerd beeld geven van de oorspronkelijk meer heldere kleuren en details van het schilderij, maar anderzijds, en meer dwingend, omdat de chemische samenstelling van dezelfde vernislagen de verflagen dreigt te beschadigen.

Professor van Grevenstein-Kruse stelde dat idealiter nog in 2011 gestart zou worden met de verdere restauratie, zodat nauw bij het reeds verrichte onderzoek- en restauratiewerk kan worden aangesloten. De minister heeft daarom de nodige middelen herschikt zodat er inderdaad in het najaar van 2011 al 250.000 euro voor de eerste materiaalkosten en de loonkosten van de restauratoren kan worden ingezet.

De kerkfabriek van de Sint-Baafskathedraal bezorgde een eerste ruwe raming en tijdsinschatting, opgesteld door professor van Grevenstein-Kruse, waaruit blijkt dat de restauratie pas medio 2016 zal zijn afgerond, op voorwaarde dat er in november 2011 kan worden gestart. Na een startfinanciering, kunnen de subsidieerbare recurrente kosten van de restauratie ruw worden geraamd op ongeveer 340.000 euro tot 360.000 euro per jaar – in hoofdzaak de loonkosten van de restauratoren. De totale kost van de restauratie zal dus ongeveer 2 miljoen euro bedragen gespreid over 2011 tot en met 2016.

Omdat de voorwaarden en procedures van het Restauratiepremiebesluit van 14 december 2001 afgestemd zijn op bouwkundige restauraties en niet altijd adequaat zijn voor restauraties van als monument beschermde schilderijen, is gekozen voor het inschrijven van een specifieke facultatieve subsidie op naam die aan de kerkfabriek van de Sint-Baafskathedraal te Gent kan worden toegekend (basisallocatie ND0 NF137 4352).

Verhoging van de kredieten voor restauratiepremies

	Basisallocatie	Verhoging beleidskredieten	Verhoging betaalkredieten
Privé	ND0 NF119 5320	556.000 euro	111.000 euro
Openbaar	ND0 NF126 6331	2.273.000 euro	2.000.000 euro
Erediensten	ND0 NF129 6351	1.816.000 euro	2.650.000 euro
Totaal		**4.645.000 euro**	**4.761.000 euro**

De minister verwijst naar de gekende problematiek van de wachtlijsten. Zoals bij de begrotingscontrole 2010, blijft de minister inspanningen doen om de bestaande wachtlijsten te beperken.

Het voor 2011 beschikbare krediet voor restauratiepremies verhoogt met 4.645.000 euro tot 46.682.000 euro. Belangrijk is dat dit een recurrente verhoging betreft, die dus ook in de volgende jaren effect zal hebben. Hierdoor verhoogt de minister dus het investeringsbudget tot 2014 met 18,5 miljoen euro.

Bovendien zal het krediet voor de restauratiepremies – openbare sector nog bijkomend (weliswaar eenmalig) worden verhoogd met 2,5 miljoen euro, waardoor het zal stijgen tot 19,1 miljoen euro. De middelen daartoe zijn afkomstig van het provisioneel krediet, ingeschreven bij het Departement Financiën en Begroting, ter compensatie van 6,25 miljoen euro aan geannuleerde openstaande verplichtingen (basisallocatie CB0 CB008 0100).

Het beschikbare budget 2011 voor restauratiepremies zal hierdoor finaal 49.182.000 euro bedragen. Daarmee samenhangend stijgen ook de betaalmiddelen met 4.761.000 euro tot 50.742.000 euro. Op die manier kunnen volgens de minister ook de engagementen uit het verleden correct worden afgehandeld.

Subsidie Abdij van 't Park – restauratie en landschapsbeheer

De site 'Abdij van 't Park' te Heverlee/Leuven is volgens de minister een van de best bewaarde grote abdijcomplexen in de wereld en is reeds sinds de jaren 40 beschermd als monument en landschap. Door vergrijzing en inkrimping kan de abdijgemeenschap echter niet meer instaan voor een behoorlijk beheer en onderhoud van de site. Een restauratie en herbestemming werd dan ook noodzakelijk.

Daarom heeft de stad Leuven, die eigenaar of erfpachter is van meeste gebouwen op de site en van het omliggende domein, samen met vzw Abdij van 't Park, de minister gevraagd of er een meerjarige subsidieovereenkomst kon worden gesloten waarbij er van 2011 tot en met 2016 jaarlijks subsidiedossiers voor de opeenvolgende restauratiefasen kunnen worden ingediend en gehonoreerd.

De totale subsidieerbare restauratiekost wordt geraamd op 34 miljoen euro. Normaliter neemt de Vlaamse overheid daarvan 60 percent of ongeveer 22,5 miljoen euro ten laste. Bijkomend heeft de minister begin mei 2011 ook het landschapsbeheersplan voor deze site goedgekeurd, waardoor er eveneens subsidies kunnen worden toegekend voor landschappelijke onderhouds- en instandhoudingswerken en dit ten bedrage van 70 percent van de kosten. Concreet zullen alle herstel- en beheerswerken aan de diverse gebouwen en het landschap pas in 2018 volledig afgerond zijn.

Om de kredieten voor restauratiepremies niet bijkomend te belasten en ook om een duidelijk engagement aan te gaan, is er voor de ondersteuning van de restauratie van dit abdijcomplex en de uitvoering van het landschapsbeheersplan nu in de algemene uitgavenbegroting een facultatieve subsidie van 25 miljoen euro ingeschreven op naam van de stad Leuven (nieuwe basisallocatie ND0 NF138 6321). Hierdoor wordt deze langlopende verbintenis ook onmiddellijk transparant in de begroting opgenomen en kan ze in totaliteit worden aangegaan.

Verder laat dit toe om ook een subsidiebesluit op te stellen dat volledig op de specificiteit van dit tienjarige project wordt afgestemd. Daarbij wordt gestreefd naar een optimale kwalitatieve opvolging met een zo beperkt mogelijke administratieve last en wordt bewust gekozen voor een praktische aanpak in nauw overleg met de stad.

Het gaat om een forfaitaire subsidie die voldoende marge geeft aan de stad als bouwheer om, hoewel het gaat om een werf van zeker tien jaar, toch volop te gaan voor kwaliteit en duurzaamheid. De betaalkalender wordt bepaald in overleg met de stad en moet toelaten dat de werken zo snel mogelijk kunnen worden gestart. De stad Leuven staat verder in voor de noodzakelijke aanvullende financiering, maar het staat de stad daarbij vrij om ook nog andere partijen hierbij te betrekken of andere financieringsbronnen aan te spreken.

Het is de bedoeling dat het subsidiebesluit in september 2011 klaar is.

10 miljoen euro kapitaal voor een nieuwe investeringsvennootschap

Hoewel het strikt genomen buiten de bevoegdheid van de commissie bevoegd voor Onroerend Erfgoed valt, vermeldt de minister nog dat er bij het Departement Financiën en Begroting een nieuw krediet van 10 miljoen euro is ingeschreven als kapitaalinbreng voor een nieuwe investeringsvennootschap voor onroerend erfgoed (nieuwe basisallocatie CB0

CC029 8141). De minister verwijst naar de toelichting bij de begrotingsaanpassing in het beleidsdomein Financiën en Begroting in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 17/2-C, p. 19.

Zoals in die toelichting wordt vermeld, gaat het om de ontwikkeling van een nieuw instrument voor monumentenzorg, dat complementair is aan of een alternatief vormt voor het werken met de reguliere restauratiepremies, dit in uitvoering van de beleidsnota Onroerend Erfgoed 2009-2014.

Er wordt in dit verband nog onderzocht hoe de samenwerking en afstemming met de nieuwe geconsolideerde erfgoedorganisatie – die in 2012 operationeel moet zijn – zal worden georganiseerd.

Het is onder meer de bedoeling dat deze investeringsvennootschap, al dan niet samen met andere publieke of private partners, eigen projecten ontwikkelt, deelneemt in projecten van derden (bijvoorbeeld via een kapitaalinjectie) of andere samenwerkingsvormen aangaat. Dit gebeurt telkens met het oog op de kwalitatieve restauratie, herbestemming en herwaardering van monumenten of erfgoedsites met een economisch potentieel, die echter nog een impuls nodig hebben en waarbij de erfgoedwaarde ook bewaakt moet blijven.

Dit alles wordt nu nog verder uitgewerkt. Als het concept en de structuur volledig duidelijk zijn, zal de minister uiteraard de commissie hierover verder informeren. Voor de uitwerking van het model wordt samengewerkt met de Participatiemaatschappij Vlaanderen en de kenniscel PPS.

2. Bespreking

Tussenkomsten van de leden

De heer *Wilfried Vandaele* wijst op eerdere pleidooien om het budget voor het onroerend erfgoed te verhogen. Het lid is dan ook tevreden over de substantiële verhoging van de kredieten. Daardoor kunnen de wachtlijsten voor de restauratiepremies in zowel de privé- als de openbare sector enigszins worden ingekort. De bijkomende middelen maken het ook mogelijk om terug beweging te krijgen in een aantal moeilijke dossiers, zoals de restauratie van het Lam Gods-retabel. Dat de extra middelen recurrent zijn, zoals door de minister werd benadrukt, is voor N-VA eveneens positief.

Deze begrotingsaanpassing is dus een stap in de goede richting. De heer Vandaele hoopt dat er deze legislatuur nog enkele dergelijke stappen vooruit kunnen worden gezet.

Mevrouw *Karin Brouwers* zegt dat ook CD&V niet anders dan heel tevreden kan zijn over een kapitaalinjectie van niet minder dan 30 miljoen euro aan gesplitste vastleggingskredieten. Iedereen die de sector een warm hart toedraagt, zal deze mening delen.

Mevrouw Brouwers gaat in op de 25 miljoen euro die wordt vrijgemaakt voor de site van de Abdij van ’t Park in Leuven. Het is volgens het lid een zeer belangrijk project. De site – gekenmerkt door opeenvolgende monumentale poorten, schitterende abdijtuinen en een prachtige barokkerk – is belangrijk voor Leuven en heel Vlaanderen. Mevrouw Brouwers had eerder al geïnformeerd naar de stand van zaken en is nu tevreden dat de minister, een West-Vlaming, dit moeilijke dossier heeft kunnen afronden.

In dit verband wordt door het lid wel betreurd dat de lokale N-VA-fractie in een infoblad beweert dat de bescherming van een hoekhuis op de Ruelensvest in Leuven enkel is te danken aan haar tussenkomst, terwijl diverse instanties in Leuven daarvoor vragende partij waren. De beeldvorming dat de minister monumenten zou beschermen enkel omdat zijn partijgenoten dat vragen, zou volgens mevrouw Brouwers nefast kunnen zijn voor het draagvlak van het onroerenderfgoedbeleid. Het lid hoopt dat er binnen enkele maan-

den geen infoblad wordt uitgegeven waarin wordt beweerd dat de minister de financiële inspanningen voor de Abdij van 't Park alleen doet omdat een lokale N-VA-afgevaardigde dit vroeg. Dergelijke communicatie is storend, aldus mevrouw Brouwers.

Naast de belangrijke inspanning voor de Abdij van 't Park, verhoogt de minister ook structureel de restauratiebudgetten met 5 miljoen euro.

De CD&V-fractie is voorts tevreden dat de minister gehoor geeft aan de noodkreet over de staat van het Lam Gods-retabel. Mevrouw Brouwers begrijpt dat met minister van Cultuur Joke Schauvliege zal worden bekeken hoe kosten en taken verder worden verdeeld. In plaats van een onzinnige discussie te voeren over de vraag of dit nu roerend of onroerend erfgoed is, verdient het inderdaad de voorkeur om samen een oplossing uit te werken voor dergelijke belangrijke dossiers.

Mevrouw Brouwers stelt vast dat de minister ook de ondersteuning van Monumentenwacht Archeologie voortzet. Recent werd in de pers de toestand aangeklaagd van het enige beschermde archeologische monument in Limburg, de Midden-Paleolithische site Veldwezelt-Hezerwater in Lanaken. Het lid wil daarom toch de vraag stellen naar de effectiviteit van het project. De nood aan opvolging van de beschermde archeologische sites blijkt duidelijk, maar zijn een vijftal beschermde archeologische sites genoeg om de schaarse middelen voor archeologie daarvoor in te zetten? Mevrouw Brouwers suggereert om voor de toekomst na te gaan of met het bedrag voor Monumentenwacht Archeologie niet beter een Intergemeentelijke Archeologiedienst kan worden gesubsidieerd. IAD's kunnen even goed, zo niet beter, de status van de archeologische sites in hun werkgebied opvolgen.

Mevrouw Brouwers verwijst naar eerdere vragen over de fusie die door de minister wordt voorbereid binnen de administratie Onroerend Erfgoed (*Hand.* Vl. Parl. 2010-11, nr. C222). Uit de documenten van de Vlaamse Regering blijkt dat de Inspectie van Financiën voor deze operatie een voorwaardelijk positief advies gaf, voorwaardelijk omdat expliciet werd verwezen naar de schaalvoordelen die met de creatie van het nieuwe agentschap gepaard kunnen gaan en die tot besparingen zouden moeten leiden.

Intussen verschijnen in andere publicaties tegenstrijdige berichten. Enerzijds wordt het VIOE genoemd als een agentschap waar men grote problemen vreest met de personeelskredieten. Het agentschap heeft in het verleden altijd de personeelskredieten volledig benut en was dus onaangenaam verrast met de in de begroting 2011 doorgevoerde besparingen op het vlak van personeelskredieten. De administrateur-generaal van het VIOE vreest in de toekomst contractuele personeelsleden te moeten ontslaan. Anderzijds verscheen een jobaankondiging waaruit blijkt dat het Agentschap Ruimte en Erfgoed archeologen aanwerft. Mevrouw Brouwers betwist niet dat er meer archeologen nodig kunnen zijn door de toename van het archeologisch dossierwerk op het terrein. In een recente resolutie over de conceptnota Onroerend Erfgoed vraagt het Vlaams Parlement overigens een grondig onderzoek naar de toename van de administratieve lasten en dossierstromen inzake archeologie (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1065/5). Het diploma archeologie is echter al sterk aanwezig in het VIOE. Kunnen daar geen schaalvoordelen worden gerealiseerd?

Het VIOE maakte ook bekend dat het kandidaten voor studentenjobs zoekt. Op zich is het positief dat studenten op die manier ervaring kunnen opdoen, maar hoe is dit te rijmen met de noodkreten van het VIOE over de personeelsbudgetten?

Naar aanleiding van deze berichten stelt mevrouw Brouwers enkele concrete vragen aan de minister:

– hoeveel archeologen zijn tewerkgesteld in het Agentschap Ruimte en Erfgoed, hoeveel binnen het VIOE en hoeveel zullen er dat zijn in het gefuseerde agentschap?

– is de minister het eens met de stelling dat de archeologiesector de sector bij uitstek is waarin in het nieuw te creëren agentschap schaalvoordelen voor de hand liggen?

– in hoeverre was de minister op de hoogte van de stappen vanuit het Agentschap Ruimte en Erfgoed om drie extra archeologen aan te werven, voorbijgaand aan de fusieoperatie en als het ware een voorafname op het door het Vlaams Parlement gevraagde onderzoek naar de mogelijke dossierstromen?

– hoe ver staat het in de resolutie gevraagde statistisch onderzoek naar deze dossierstromen?

– zijn de berichten correct dat het VIOE in 2012 misschien contractuele ambtenaren zal moeten ontslaan?

– hoe rijmt de minister dit alles met zijn standpunten als minister van Bestuurszaken inzake het aantal ambtenaren?

Mevrouw Brouwers herhaalt dat de CD&V globaal gezien positief is over deze begrotingsaanpassing en ze volmondig zal steunen.

Antwoord van de minister

Minister *Geert Bourgeois* dankt de leden voor hun positieve opmerkingen over de kredietverhoging. Hij deelt de hoop van de heer Vandaele dat er deze legislatuur nog extra middelen kunnen worden gevonden. De wachtlijsten blijven immers bestaan.

Wat het project rond de Abdij van 't Park betreft, laat de minister opmerken dat hij eerder al oplossingen zocht voor belangrijke Vlaamse dossiers zoals de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen, het Paleis op de Meir en de Boekentoren in Gent. Hij heeft met veel overtuiging de middelen voor het project in Leuven bepleit in de Vlaamse Regering, omdat hij zich bewust is van de unieke waarde van de abdij en haar omgeving. Er moest een extra budget worden gevonden, want met recurrente middelen een project van 25 miljoen euro financieren, is niet realistisch. De minister meent dat een regering af en toe dergelijke budgetten moet kunnen vrijmaken voor belangrijke projecten die niet met de reguliere middelen kunnen worden gefinancierd. Hij hoopt dat de restauratie en herbestemming goed worden ingevuld. Er zijn zeker voldoende mogelijkheden. De stad Leuven heeft de regie in handen, maar het project zal in samenspraak worden uitgevoerd.

Wat de communicatie over dit dossier betreft, antwoordt de minister dat hij daarover correct met de stad Leuven en andere betrokkenen heeft gecommuniceerd. De minister is niet verantwoordelijk voor lokale communicatie. Het hoekhuis in de Matadiwijk aan de Ruelensvest heeft hij beschermd op advies van zijn administratie en op grond van de erfgoedwaarden. Beschermingsdossiers kunnen eventueel worden geïnitieerd door een stad of gemeente, een vereniging of een persoon, maar ze worden altijd op basis van de criteria beoordeeld.

De restauratie van het Lam Gods-retabel gebeurt uiteraard in overleg met minister van Cultuur Joke Schauvliege. Minister Bourgeois hoopt dat er van Cultuur ook een financiering kan komen, hoewel het ook in dat beleidsveld niet evident is om extra middelen te vinden. Dat neemt niet weg dat de mogelijkheden samen worden bekeken. Het betreft een topstuk van wereldklasse en de Vlaamse Regering kan zich niet veroorloven dit dossier te lang te laten aanslepen.

De minister noteert de suggestie van mevrouw Brouwers inzake de heroriëntatie van de middelen voor de Monumentenwacht Archeologie.

Wat de concrete vragen over de personeelsproblematiek en de inzet van personeel in het VIOE en het agentschap betreft, zal de minister een schriftelijk antwoord bezorgen (zie bijlage). De inzet van het personeel is een bevoegdheid van de leidende ambtenaar.

Mevrouw *Karin Brouwers* herhaalt de essentie van haar vraag. Er wordt een fusieoperatie en hervorming gepland, maar intussen wordt nog bijkomend personeel aangeworven. Daar is misschien een goede reden voor, maar het lid vraag zich af waarom de fusie en het personeelskader van de nieuwe entiteit niet wordt afgewacht.

Minister *Geert Bourgeois* voegt eraan toe dat de huidige administrateur-generaal ook het hoofd zal worden van het nieuwe Agentschap Onroerend Erfgoed. De minster gaat ervan uit dat de administrateur-generaal haar taak op performante wijze zal blijven uitoefenen. Zij weet wat de budgetten zijn, wat de vergrijzingskost is en zij kan over de inzet van het personeel beslissen. Daarbij kan zij ook de schaalvoordelen benutten die inderdaad uit de fusie moeten voortvloeien.

3. Indicatieve stemming

Het deel Onroerend Erfgoed van de begrotingsaanpassing 2011 wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Bart MARTENS,
voorzitter

Tinne ROMBOUTS
Lode CEYSSENS
Wilfried VANDAELE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BC	begrotingscontrole
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
gesco	gesubsidieerde contractueel
IAD	intergemeentelijke archeologiedienst
IB	initiële begroting
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
LNE	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
MAP	Mestactieplan
MINAfonds	Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
pps	publiek-private samenwerking
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
VIOE	Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
Voka	Vlaams netwetwerk van ondernemingen
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

BIJLAGE

Bijkomend antwoord van de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, op de vraag van mevrouw Karin Brouwers over de personeelskredieten en de aanwerving van archeologen

1. Bij Ruimte en Erfgoed zijn er 12 archeologen werkzaam als erfgoedconsulent archeologie.

   Bij het VIOE zijn op dit moment vanuit de dotatie 15 archeologen tewerkgesteld voor reguliere taken als erfgoedonderzoeker archeologie. Daarnaast zijn een variërend aantal archeologen tijdelijk op contractuele basis als erfgoedonderzoeker tewerkgesteld, hetzij voor specifieke onderzoeksprojecten aansluitend bij beleidskeuzes (vb. uitwerking van het onderzoek van de Kogge of van de basiliek van Tongeren), hetzij betaald met externe kredieten (vb. Europese projecten of in house projecten voor andere entiteiten van de Vlaamse overheid).

   In het oprichtingsbesluit van het nieuwe agentschap Onroerend Erfgoed, dat op 29 april 2011 principieel door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, zijn de bestaande taken en verantwoordelijkheden van het agentschap Ruimte en Erfgoed en het VIOE m.b.t. onroerend erfgoed samengevoegd: inventarisatie, onderzoek, bescherming, beheer en ontsluiting. De opdracht blijft dus dezelfde na de fusie. De verschillende stappen in het integrale proces van de erfgoedzorg (van inventarisatie tot ontsluiting), die tot nog toe over de twee agentschappen heen liepen, kunnen nu beter op elkaar worden afgestemd. Dit geldt echter voor alle erfgoeddisciplines, niet alleen voor archeologie.

   Tijdens het transitietraject dat nu wordt doorlopen, zal dit proces kritisch geanalyseerd en waar nodig bijgestuurd worden. Op basis daarvan zal dan een aangepast nieuw organisatiemodel uitgetekend worden en zal een nieuw personeelsplan met de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften opgesteld worden. Dan zal blijken welke schaalvoordelen de reorganisatie heeft opgeleverd en of er eventuele onevenwichten in de actuele personeelsinzet per functie en/of discipline kunnen bijgestuurd worden om tot een efficiënte werking en aanpak van de huidige en toekomstige uitdagingen te komen. Ik wil hierbij echter benadrukken dat die interne organisatie van het nieuwe agentschap tot de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaar behoort. Uiteraard gelden hierbij de procedures en randvoorwaarden die door de Vlaamse Regering zijn vastgelegd.

2. Ik was niet op de hoogte van het gegeven dat Ruimte en Erfgoed besliste om drie extra archeologen aan te werven en ik hoef dat in principe ook niet te zijn. In dat verband verwijs ik u graag naar artikel 8 van mijn beheersovereenkomst 2011-2015 met Ruimte en Erfgoed – behandeld in de commissievergadering van 18 maart laatstleden – waarin bepaald is dat het agentschap zelf zijn kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoeften binnen de beschikbare personeelsbudgetten zal vaststellen. Ruimte en Erfgoed heeft wel, nog voor het op de hoogte was van de fusieoperatie, in het overleg tussen kabinet en administratie meegegeven dat de werkdruk van de beheersarcheologen niet meer houdbaar was, gelet op de vertienvoudiging van de archeologische vergunningsdossiers sinds 2004 en de daarmee samenhangende processen, waaronder advisering, opstellen van bijzondere voorwaarden, terreinwerkopvolging en rapportevaluatie de belangrijkste activiteiten zijn. Ook de door het agentschap ondernomen weging van dossiers, die tot doel heeft om prioriteiten aan te brengen in de te behandelen dossiers, heeft wat de archeologische erfgoedzorg betreft duidelijk gemaakt dat door een eventueel verder door te drijven weging de kwaliteit van de werking effectief in gevaar komt. Op basis van deze elementen heeft het Management-team van het agentschap Ruimte & Erfgoed begin 2011 beslist om over te gaan tot de aanwerving van 3 extra archeologen.

3. Op dit ogenblik legt mijn administratie de laatste hand aan de reguleringsimpactanalyse, waarvan de analyse van de dossierstromen vanzelfsprekend deel zal uitmaken.

4. Ten gevolge van het relatief jonge personeelsbestand (met weinig uitstroom) van het VIOE en de snellere doorgroei van het wetenschappelijk personeel in de functionele loopbaan (salarisschaal), ligt de zgn. “vergrijzingskost” hoger dan voor de meeste andere entiteiten van de Vlaamse overheid. Die vergrijzingskost is het verschil tussen de kost van de endogene groei (doorgroei t.g.v. toenemende geldelijke en schaalanciënniteit) enerzijds en het saldo van de kost bij uit- en instroom anderzijds. Omdat die vergrijzingskost sinds 2009 volledig door de entiteiten

zelf gedragen moet worden, dreigt het beschikbaar personeelsbudget van het VIOE niet te volstaan om alle personeelsleden die ingezet worden op reguliere taken in dienst te kunnen houden. Bij de begrotingscontrole 2011 heeft de Vlaamse Regering echter beslist om een herverdelingsmechanisme in te voeren om in de toekomst de toenemende kosten van de anciënniteit meer evenwichtig over de departementen en agentschappen te verdelen. Dit zal pas vanaf de begrotingscontrole 2012 in werking treden.

5. Hoewel ik uw bezorgdheid begrijp en apprecieer, zie ik geen tegenspraak tussen mijn stellingnames en de problematiek die u aankaart. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaar van het nieuwe agentschap Onroerend Erfgoed om binnen de krijtlijnen van de beslissingen van de Vlaamse Regering haar agentschap op een efficiënte en effectieve wijze vorm te geven en te beheren.